

NATIONAL
NO-SMILING
DAY

NATIONAL
NO-SMILING
DAY
BRITISH LEAGUE OF PESSIMISTS

IT'S
NOT
FUNNY!!
FOR OUR SILENT VICTIMS

riure #1

superioritat
vs inferioritat

str_b_
trans.new.media

VIII Festival Strobe de Vídeo i Art Digital
Centre d'Art Lo Pati - Amposta

del 7 de desembre de 2013
al 15 de febrer de 2014

Introducció_

Des de l'any 2005 el Festival Strobe s'ha configurat com un espai de producció, difusió i experimentació al voltant del vídeo i l'art digital. A mesura que la realitat del Centre d'Art de les Terres de l'Ebre, Lo Pati es feia palpable, la lògica de festival ha anat transformant-se en una proposta més centrada en la filosofia expositiva on el comissariat i el discurs han estat eixos articuladors.

Les tres últimes edicions d'Strobe es van centrar en indagar aproximacions i reflexions al concepte de **vida**, amb obres de: Evru, Casey Reas, Alex Posada, Johanna Hofmann, Chris Sugrue, Gerard Gil, Xavi Hurtado, Leon Seminiani, Marcelí Antunez, Internet2, Toni Serra (Abu Ali), Jodi, Rafaël, Divina Huguet i Teresa Martín, entre d'altres.

Un dels altres trets característics d'Strobe ha estat la voluntat d'incorporar un ventall el més ampli possible d'aproximacions al fenomen de les arts electròniques. Des del vídeo monocanal a la instal·lació interactiva, passant per peces d'infografia, programes de TV, net-art o live cinema, Strobe ha cuidat sempre aquesta voluntat de generar una vista panoràmica dels camins de la creació contemporània. D'altra banda, en cada edició s'han produït peces noves, s'han realitzat tallers i activitats de diversa índole a fi de donar singularitat a la proposta i cercar maneres d'apropar l'art a la ciutadania.

Després d'un any en blanc degut a l'escassetat de recursos,enguany engegarem un nou projecte ambiciós i estructurat en tres parts: **riure #**. En un moment on els ànims generals estan per terra, ens ha semblat oportú contraatacar la ingesta de mala vibra amb una dosis d'humor. I per fer-ho ens ha calgut preguntar-nos que és el que ens fa gràcia. De què riem? De la mà de l'escriptor Xavier Zambrano hem construït una tipologia que ens servirà de guia durant aquest trajecte simpàtic.

Per la vigent edició començarem esbrinant com l'humor desarticula la relació de superioritat / inferioritat i s'erigeix com una eina potent i mortífera a l'hora de desproveir d'autoritat qualsevol poder establert. El sentit de l'humor, i més concretament la sàtira, són dinamita pura a la base de flotació de qualsevol règim immobiliària o recalitrant. Strobe 2013 es concretarà en una exposició, un itinerari on-line, un taller, un concert audio-visual i algun moviment viral.

Idea_

Aquest és l'esquema que es seguirà a l'hora de plantejar l'ordenament conceptual del projecte Riure i que ha construït l'escriptor i pensador **Xavier Zambrano** per al festival.

Superioritat versus Inferioritat: L'humor col·loca en una posició de superioritat i degrada l'objecte del riure. Això tant pot servir per fer burla de la deformitat o situació compromesa d'una persona com per invertir la relació jeràrquica amb l'autoritat (el cas de la sàtira política). Hobbes al Leviatà el defineix com a "glòria sobtada": "Es pot concloure que l'humor no és sinó la glòria sobtada derivada d'una concepció sobtada de l'eminència en nosaltres mateixos, en comparació amb la debilitat dels altres, o amb la nostra pròpia d'abans."

Incongruència: Segons els partidaris d'aquesta teoria, l'essència de l'humor seria l'incongruent, la desconexió d'una idea amb una altra. Pascal, posa l'accent en la frustració de les expectatives: "Res fa riure a la gent tant com una disparitat sorprenent entre el que esperen i el que veuen." Bergson diu que "una situació és còmica quan pertany simultàniament a dues sèries totalment independents d'esdeveniments i és capaç de ser interpretada segons dos significats completament diferents, al mateix temps."

Matar el censor: En aquesta categoria entrarien les teories que veuen l'humor com un alliberament de la inhibició. És el cas de les teories de Freud: "Una broma té l'origen en una tendència agressiva. L'energia psíquica que abans es necessitava per reprimir l'agressió s'allibera en una riada. La llibertat de la repressió i la llibertat de pensament proporcionen la descàrrega plaent que produeix l'humor". Aquí també entraria el concepte d'humor negre tal i com el va formular Breton a la seva Antologia.

Superioritat/Inferioritat:

Un dels efectes més colpidors de l'acte de riure és el trastocament de les relacions jeràrquiques que provoca. Moltes cultures han establert períodes on les distincions de rang i estatus queden suspeses i l'humor té via lliure per atacar institucions fins aleshores intocables: les saturnals romanes, la festa dels folls medieval i els carnavals són exemples d'aquest momentani capgirament. El caràcter fugisser i fulgurant de la riallada fou intuït per Hobbes en la seva definició d'humor com a "glòria sobtada": *"es pot concloure que l'humor no és sinó la glòria sobtada derivada d'una concepció sobtada d'eminència en nosaltres mateixos, en comparació amb la debilitat dels altres, o amb la nostra pròpia d'abans."*

El pas de la riallada privada o canalitzada des del poder a la ganyota revolucionària no és ni molt menys immediat. És enorme la distància que va des del cervantí *"debajo de mi manto, al rey mato"* a matar al rei amb tota les lletres. Cal admetre que una classe dominant pot esdevenir ridícula molt abans d'esdevenir sobrera en termes històrics. Des de l'escandalosa caricatura de Lluís Felip I convertint-se en una pera fins a la seva abdicació a causa de la Revolució de 1848 passaren disset anys.

Northrop Frye definí la sàtira com a *"ironia militant"* i és aquest braç armat de l'humor el que pot tenir uns efectes més devastadors en les relacions d'inferioritat/superioritat. En les antigues sagues irlandeses el bard era un soldat més, responsable de llançar ferotges burles sobre l'enemic. Aquestes burles podien arribar a exercir un efecte físic a distància sobre l'objecte del riure (omplint-li, per exemple, el cos de nafres). En els seus orígens mitològics l'humor és confon, doncs, amb la màgia i la maledicció. De fet, en irlandès la paraula "riure" (*tibiu*) també significa "colpejar".

L'humor es mou sempre entre dos extrems: la bufonada i la sàtira tràgica. La bufonada es nodreix del cantó ridícul de la natura humana, sovint de la nostra inescapable limitació física: relliscades, tartamudejos, accidents i deformitats. La seva base és degradar l'objecte del riure i fer-nos pensar que, almenys per una vegada, no som nosaltres els qui hem ficat la pota. La sàtira tràgica apunta més amunt i fila prim. És un tipus d'humor que provoca el riure però no participa d'ell perquè l'autor està massa horroritzat per la corrupció generalitzada que l'envolta. "*Ira et lacrimae*" promet Juvenal als decadents nobles de la Roma imperial en la seva primera sàtira. Karl Kraus, dominador d'aquest gènere al segle XX, afirmà que "si una sàtira és entesa pel censor és que mereix ser censurada". Tanmateix, no necessàriament és la sàtira més elaborada la que acaba tenint una major efectivitat. "El crit d'Iowa", repetit fins a l'extenuació pels mitjans audiovisuals, posà fi a la carrera del candidat demòcrata Howard Dean.

La repetició està en la base d'un fenomen netament contemporani: la memificació. Etimològicament la paraula "sàtira" està emparentada amb "saturació" i qualsevol usuari de Youtube pot certificar que un fragment curt, descontextualitzat i repetit fins a la saturació exerceix un hipnòtic i infecciós efecte. Es tracta del paroxisme d'una tendència que s'inicià amb la invenció de mitjans de reproducció mecànics com la litografia i la impremta. Aquestes tècniques tragueren l'humor polític dels salons i l'acostaren a les masses sota la forma de caricatures i auques.

En l'humor contemporani s'ha produït el sorgiment de fenòmens nous com el *hacktivisme*, el *defacement* de pàgines web o la suplantació de personalitat però el principi subjacent segueix sent la inversió momentània de les relacions de poder i jerarquia. Durant els moments de glòria sobtada d'una riallada entrelluquem un món on les relacions de superioritat/inferioritat han quedat abolides.

Xavier Zambrano

Programa_

Programa Monocanal_

Campanilla
Patricia Esquivias
Alberto González Vázquez
Gabinete de Crisi
Jesús Acevedo

Concert AV_

OAU!

Instal·lacions_

David Curto
Daniel G. Andújar

Taller_

Gabinete de Crisis

Projecció i col·loqui_

The Yes Men

Programa Monocanal_

Campanilla

Artista madrilenya que alterna la seva feina d'artista amb la direcció i programació del festival de vídeo *143 delicias*. Totes les obres de l'artista es caracteritzen per la seva immediatesa, economia de mitjans, escassa edició i una gran dosi d'espontaneïtat.

“El Circo Doméstico”_1997

Sèrie. [Durada: 00:11:10]

El Circ representava un somni, en el qual la vida quotidiana dels que el formaven era un continu intercanvi, viatjant per tota la geografia, tot un grup de personatges excèntrics i apassionants convivint i creant números increïbles que oferir al públic ... i per als somiadors que als pobles veïen la seva creativitat minvada i molt poques possibilitats d'escapar a la seva pròpia vida, miraven al circ com a salvador de les seves vides que algun dia els passaria a recollir per portar-los a "triomfar pel món".

Campanilla juga a realitzar el seu somni, i com que el circ no ve a ella, ella el crea amb el que té al seu abast, la seva llar, la seva càmera de vídeo, una vell casset, i algunes disfresses del carnaval, i amb tot això aquí està, El circ domèstic. Passin i vegin.

Patricia Esquivias

Treballa en vídeo però es defineix com una narradora. La seva pràctica artística forma una clara i intensiva temàtica en les seves complexes obres videogràfiques basades en el text. En els seus treballs, els detalls banals obren pas a temes més abstractes.

“Folklore 2”_2008

Curtmetratge. [Durada: 00:15:00]

Recolzant les seves paraules mitjançant un plànol conceptual, imatges en paper i símbols gràfics, Patricia Esquivias narra per al públic d'una aula, en un anglès en fase d'aprenentatge, les similituds i diferències existents entre Felip II i Julio Iglesias. Algunes de les dades: el seu àmbit de domini és global, vuit fills van tenir tots dos, es van retirar en la seva vellesa a grans mansions (el Escorial i una illa), si el primer va donar nom a les illes Filipines el segon es va casar amb una, etc .

Amb la càmera fixa enfocant al paper groc on s'ha presentat el mapa conceptual d'ambdós i les seves relacions, Patricia narra veu en off en un imperfecte anglès mentre va dipositant fotografies i gràfics per donar més força i veracitat a les seves afirmacions. A causa d'una major claredat, l'explicació continua fora de l'aula, amb una xerrada basada en fets objectius que permeten captar en poc temps el poder global dels dos espanyols.

Davant la dificultat de nedar entre la multitud de dades referides, la solució consisteix a desplegar un mapa mental per donar la suficient coherència a la narració. Les idees que no participen dels propis paràmetres no existeixen, generant, d'aquesta manera, una història subjectiva de referències populars on sorgeix el "Folklore 2".

Alberto González Vázquez

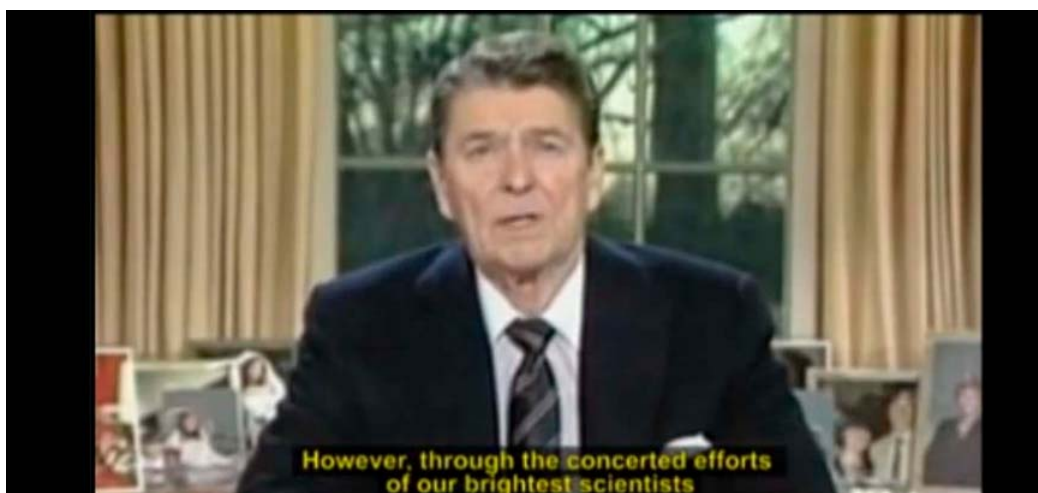
Guionista i realitzador de pel·lícules d'animació. Els seus curtmetratges han obtingut més de trenta premis en certàmens nacionals i internacionals.

“El fin del mundo”_2010

Curtmetratge. [Durada: 00:03:31]

Utilitzant el discurs catastrofista que en l'actualitat apareix sistemàticament en sèries, pel·lícules i llibres a partir de l'anunci del dia 21 de desembre de 2012 com a data de la fi del món, combinat amb Ronald Reagan, Alberto González Vázquez posa irònicament en evidència les estratègies mediàtiques de les polítiques de la por, o doctrina del shock (segons Naomi Klein). El president irònic, i imatge del pop, és l'encarregat d'anunciar la fi del món. Ajudat pel seu somriure impertorbable relata una infinitat de barbaritats que s'executaran pel bé comú. No és possible el perdó ni la salvació, només l'exterminació d'arrel.

A través del collage animat en flash, una barreja de metratge televisiu rescatat, retalls de fotografies i desenvolupaments de dibuixos en moviment, Alberto González Vázquez configura sintèticament una pel·lícula de catàstrofes. La destrucció del món per la superficialitat de la realitat imperant. Advertències portades fins a l'absurd que amaguen diverses realitats de la societat actual: la capacitat dels Estats Units per decidir sobre el benestar mundial, la cada vegada major influència de l'estètica i la cada vegada major influència de l'estètica vàcua sobre la percepció de la realitat i l'ambigüitat de les solucions radicals. La ranciesa de les polítiques dominants que anuncien el desastre avançant-se a que passi, el terrorisme d'estat, són desmuntades fins el paroxisme per Albert González Vázquez mitjançant un sarcasme que amaga una realitat que podria arribar a passar, inclús que un president fos capaç de matar a la seva mare seguint el seu programa electoral.

<http://www.youtube.com/user/queridoantonio>

Gabinete de Crisis

En els seus orígens *Gabinete de Crisis* va ser pensat com un programa televisiu de sàtira i humor seriós. Desafortunada o afortunadament les polítiques del correcte van prevaler sobre els seus interessos i va ser censurat. Amb tot això, *Gabinete de Crisis* s'ha convertit en "un programa de televisió que no es veurà en televisió", colant-se com a líquid corrosiu per entre les esquerdes de l'entreteniment establert per continuar amb la seva modesta missió aclaridora.

"Programa 6" _2007

Programa. [Durada: 00:27:48]

El programa número 6 de *Gabinete de Crisis* té seccions molt diverses però totes basades en fets quotidians i plens d'humor. Es parla de l'amor, de la política, passant per temes científics i musicals. L'expert de la setmana informa, es donen idees, hi ha una secció de supersticions tràgiques i també hi ha un directe. A més, en aquest número també hi ha el primer mini-marató de performances caseres.

Un programa realitzat per Arturo Bastón, Kikol Grau i Félix Pérez-Hita.

A part de projectar aquesta peça, els mateixos Arturo Bastón, Kikol Grau i Félix Pérez-Hita faran un taller al Centre d'Art Lo Pati al gener, en el marc de Strobe. A partir d'un visionat dels seus treballs humorístics, es tractarà que després els alumnes creïn la seva pròpia peça.

gabinete1234.blogspot.com
<https://vimeo.com/user9952586>

Jesús Acevedo

L'artista realitza un treball de dominant conceptual, utilitzant mitjans diversos, com el vídeo, la intervenció en espais, la performance, el dibuix o l'escriptura. Sol partir d'experiències o elements propis de l'univers de la quotidianitat que sotmet, sense violentar gairebé la seva naturalesa, a un procés de resignificació.

“Quoi?”_2012

Vídeo monocanal. [Durada: 00:02:20]

Quoi? és part del resultat d'una exploració del magma de missatges, codis, signes i formes que representen el poder polític en els mitjans de masses. L'estratègia de treball va consistir en l'eliminació de tot rastre de llenguatge verbal, amb l'esperança de trobar després de la cortina de les paraules altres missatges més subtils tot i que, potser, precisament per això, més intimidadors, convincents i eficaços en els seus objectius. El resultat obtingut, el que va acabar per revelar, trobaria perfectament el seu lloc en el gènere de la pantomima.

El treball es va realitzar pel projecte francès www.100jours2012.org, que va proposar a diferents artistes la creació d'una obra que reflexionés sobre la política, coincidint amb les eleccions presidencials franceses de 2012.

<http://cargocollective.com/nadaquever>

Concert AV_

OAU!

Quique Suárez + Xavi Torrents

O.A.U! , la parella de creadors audiovisuals que des del 2005 treballen amb el reciclatge dels media, principalment de Youtube, ens presenten aquest cop i com sempre amb clau d'humor, un espectacle únic de sàtira política i social amb la música com a fil conductor. Un remix de l'actualitat més candent, l'independentisme així com altres ismes que es magnifiquen sota una visió mordaç i sovint esperpèntica del temps que ens ha tocat viure.

Instal·lacions_

David Curto

El seu treball incideix de manera crítica als mecanismes de representació dels fenòmens violents associats a la història, la política, la religió o el món publicitari i dels mass-media.

“La Mara 8.0”_2013

Vodevil políptic participatiu.

La Mara 8.0 s'estructura com un vodevil políptic participatiu en forma de joc de retallables, on els caràcters i les situacions resulten intercanviables. És un paisatge més o menys bèl·lic on les operacions, les relacions o els bombardejos es troben subjectes a l'arbitrarietat del públic, que dotat d'una capacitat d'intervenció que en el món "real" els ha resultat escamotejada, es veu sobtadament investit de la potestat de decisió atribuïble a un senyor de la guerra qualsevol.

La Mara és un marc d'actuació del que l'artista es serveix per vertebrar una multiplicitat de micro discursos que d'altra manera podrien semblar dispersos, o una sèrie d'intervencions que adopten diversos formats en funció dels entorns i dels moments.

El nom fa referència a un tipus d'entramat social altament jerarquitzat que proporciona seguretat i identitat als individus que l'integren, al mateix temps que condiona o fins i tot coacciona les seves conductes fins a extrems insuportables i sovint poc desitjables . També addueix a les clares analogies que es poden establir entre una picabaralla d'estadistes, una rebequeria de religiosos o una baralla de pati carcerari .

Daniel G. Andújar

Artista dels mitjans visuals, activista i teòric de l'art. La majoria dels seus projectes es basen en una recerca col·laborativa que explora diferents fenòmens polítics, històrics, socials i culturals i les seves representacions dels mitjans es basen en: la política del cos, la corrupció, la censura, la xenofòbia, les indústries culturals, l'ús de l'espai públic, etc.

“Postcapital”_2004

Línia de temps.

Postcapital gira entorn dels canvis de llarg abast després d'haver evolucionat a nivell mundial en els àmbits socials, polítics, econòmics i culturals de les últimes dues dècades, els moments anteriors de la caiguda del Mur de Berlín el 1989 i dels atemptats de l'11 de setembre de 2001. Aquí, Andujar considera els esdeveniments posteriors a la caiguda del mur, no com a aspectes de post comunisme sinó de post capitalisme.

És en aquest punt on es troba la pregunta de fins a quin punt les societats capitalistes han canviat en absència dels seus homòlegs antics i quins nous murs s'han aixecat a través de la política global després dels esdeveniments de 1989 i 2001.

L'ajust expansiu està emmarcat per un fris voluminós de les imatges que delimiten una cronologia subjectiva dels esdeveniments que han tingut lloc entre 1989 i 2001. La primera i l'última imatge es deriven d'una campanya de publicitat en un diari sud-africà que utilitzava l'eslògan “El món pot canviar en un dia”. Un motiu mostra el mur de Berlín el 8 de novembre de 1989, i l'altre la plaça de Nova York de World Trade Center el 10 de setembre de 2001.

Projecció i col·loqui_

The Yes Men

Duo d'activistes format per Andy Bichlbaum i Mike Bonanno que practiquen el que ells anomenen "correcció d'identitat", que tracta de desemascarar les corporacions multinacionals i a tot l'entramat d'interessos polítics i econòmics.

"The Yes Men fix the world"_2009

Pel·lícula.

Història real sobre els dos activistes polítics que es fan passar pels executius de les grans corporacions i es troben en el seu camí amb les conferències de les grans empreses. D'aquí en surten les entremaliadures més extravagants del món.

De Nova Orleans fins a l'Índia per la ciutat de Nova York, armats amb poc més que vestits barats de segona mà, els Yes Men fan la comèdia més estrident de totes les formes en què la l'avarícia corporativa està destruint el planeta. El seu treball és una crida d'atenció que demostra que amb imaginació es pot recórrer un llarg camí per vèncer el Culte de l'Avarícia. Qui es pensava que arreglar el món fos tan divertit?

theyesmen.org

Crèdits_

Direcció i comissariat_
Blai Mesa Rosés

Textos i Itinerari on-line_
Xavi Zambrano

Disseny Gràfic_
Ah!

Comunicació_
Rosa Castellnou

Muntatge_
Isaura Castellà

Imatge_
Natural Theatre Company

Desenvolupament Web_
Flux

Agraïments_
Pau Padrés i Eli Lloveras

Organitza_

Amb el suport de_

